

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การติดตามผลการปฏิบัติงานสารสนเทศใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 8

ชื่อผู้เขียน

นายการ์นต์ จันทรานันต์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

อาจารย์องอาจ โฆษุณหันท์ ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.สุกานดา ตปนียางกูร กรรมการ
รองศาสตราจารย์ต่าย เชียงฉี กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานสารสนเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 โดยศึกษา
และเปรียบเทียบสภาพการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์หรือประมวลผลข้อมูล
การเก็บรักษาข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และปัญหาของงานสารสนเทศ กลุ่มตัว
อย่างการวิจัยเป็นหัวหน้าหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสารสนเทศ จำนวน 129
คน จำแนกเป็นหัวหน้าหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสารสนเทศในโรงเรียนขนาด
ใหญ่ 23 คน ขนาดกลาง 40 คน และขนาดเล็ก 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่ง
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC คำนวณ
หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์
ค่าความแปรปรวนทางเดียว และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตาม
วิธีของตันตัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของงานสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบเพียงคนเดียว และขึ้นอยู่กับฝ่ายธุรการ

2. สภาพของงานสารสนเทศ ศึกษาเฉพาะ 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทั้ง 12 หมวด โรงเรียนส่วนใหญ่มีการรวบรวมไว้ซึ่งรายการส่วนใหญ่ของข้อมูลแต่ละหมวด มีระดับความเป็นปัจจุบันมากได้แก่ รายการข้อมูลเกี่ยวกับครู-คณาจารย์และนักการภารโรง นักเรียน การเรียนการสอน การเงิน อาคารสถานที่ วัสดุ-ครุภัณฑ์ ห้องสมุด และคำสั่ง กฎ ระเบียบ ปฏิทินปฏิบัติงานและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ส่วนรายการข้อมูลเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา อนามัยโรงเรียน ประชากรและสิ่งแวดล้อมและประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีระดับความเป็นปัจจุบันปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นปัจจุบันของข้อมูลหมวดต่าง ๆ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปรากฏว่าโรงเรียนทุกขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน และข้อมูลเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา

2.2 ด้านการวิเคราะห์หรือประมวลผลข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้วิธีตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันของข้อมูล สรุปข้อมูลจากแบบสอบถามให้กระชับรัดกุม และจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ส่วนสถิติที่ใช้มาก ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าอัตราส่วนและค่าความถี่ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้วิธีการและสถิติในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านการเก็บรักษาข้อมูล ส่วนใหญ่ใช้แฟ้ม สมุดปกแข็ง เบอร์ 2 ตูเก็บเอกสาร 2 บานเปิด และตู้เก็บเอกสาร 4 ลื่นชัก ส่วนวิธีเก็บรักษานั้น ส่วนใหญ่เก็บในลักษณะเป็นรูปเล่ม เก็บแยกตามฝ่ายต่าง ๆ และเก็บสำเนาข้อมูลที่สำคัญ ๆ และใช้บ่อย ๆ เท่านั้น แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้วัสดุ-ครุภัณฑ์ ตลอดจนสถานที่และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

2.4 ด้านการนำเสนอข้อมูล ส่วนใหญ่เสนอในรูปแบบของตาราง ข้อความหรือบรรยายสรุป ข้อความกึ่งตาราง กราฟแท่ง กราฟเส้น และกราฟ

วงกลม ส่วนสี่หรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้นั้นส่วนใหญ่ใช้คู่มือครู-นักเรียน คัดลอก หรือสำเนาข้อมูลแจกโดยตรง ป้ายนิเทศ และหนังสือเวียน-สมุดคำสั่ง แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้รูปแบบและสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการใช้สื่อหรือวิธีการต่าง ๆ

๓. ปัญหาของงานสารสนเทศปรากฏว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ๑ ปัญหา โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1. ขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสารสนเทศโดยตรง
  2. หัวหน้า หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานสารสนเทศไม่ได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศมาก่อน
  3. แหล่งข้อมูลการจัดกระจายอยู่กับผู้เกี่ยวข้องหลายแห่ง
  4. ไม่มีสถานที่ หรือห้องสารสนเทศโดยเฉพาะ เพื่อสะดวกและเป็นสัดส่วนในการปฏิบัติงาน
  5. ลักษณะงานสารสนเทศมีความซ้ำซ้อนกับงานอื่น ๆ เช่น งานสารบรรณ งานทะเบียนวัดผล งานแนะแนว เป็นต้น ซึ่งมีการรวบรวม วิเคราะห์ หรือประมวลผล เก็บรักษาและนำเสนอข้อมูลเช่นเดียวกัน
  6. งานสารสนเทศเป็นลักษณะงานจรมากกว่างานประจำ
  7. หน่วยงานระดับสูง ไม่กำหนดขอบเขตของงานสารสนเทศที่แน่นอนเพื่อความเข้าใจตรงกันในแนววิธปฏิบัติ
  8. การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนยังไม่มีรูปแบบหรือการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนแน่นอน
  9. บุคลากรไม่ได้อุทิศเวลา เพื่อปฏิบัติงานสารสนเทศโดยเฉพาะ เพราะต้องรับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ อีกด้วย
- แต่เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาของงานสารสนเทศ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

Results are as following :

1. The general situations in the information management are as follow : There is usually a single person responsible for information management. The officer reports directly to the school business department.

2. The researcher studied 4 dimensions which their situations are as follow :

2.1 12 groups of data are collected by most schools. The present levels of the items on teachers, officers and janitors, students, the instructing, finance, places, material and equipments, libraries, direction, rules, regulations, school activity calendars, and the item on school activity program are at the high level. The present levels of the items on audio-visual education, school health, populations and surroundings and the item on school public relations are at the moderate level. The present levels of data in 1 group of data among large, medium and small size schools are significantly different at the 0.1 level. That is the group of data about places. The present levels of data in 2 groups of data between large and small size schools are significantly different at the .05 level. They are the group of data about instructing and the group of data about audio-visual education.

2.2 The ways for data analyzing or processing, that are ; mostly used are the checking for data correctness, completeness, and presence, data conclusion from questionnaires, and data grouping. The respective statistics used at the high level are percentage, mean, ratio

and frequency. The levels of the way for data analyzing or processing and the statistics way among large, medium and small size schools are not different.

2.3 Files, notebooks, two-door cabinets and four-door cabinets are used for data storing. The way that are mostly used for data storing are storing in file and notebooks, storing in different offices and storing only important and frequently used data. The levels of using material and equipments and also the levels of the ways of data storing among large, medium and small size schools are not different.

2.4 Tables, statements, table-mixed statements, bar graphs, line graphs, and pie charts are used for data presentation. Teacher and student handbooks, copies are sent to the teachers and students, information boards and circularilies are also used for data presentation. The level of using mediums in large and small size schools are significantly different at the .05 level.

3. There are 9 respective problems in the information management which are as follow :

1) There are not enough personnels directly responsible for the information management.

2) The officers did not use to go for in service training or seminar concerning the management information system.

3) All the information and data scatter among different offices.

4) There are no private and specific offices for practising the information management.

5) The dimensions of the information management are the same as those of the missive management, the evaluation record and the guidance service task.

6) The information managing is temporary not permanent.

7) There are no specific frameworks of the information management fixed by high level agencies.

8) There are no certain and clear formats or labor division to be responsible for the information management.

9) The present officers cannot spend their time practising only the information task. This is because they have to be responsible for other school duties.

The level of problems information management among large, medium and small size schools are not different.